

BURAK ÇELİK

HÂKİMLER VE SAVCILAR
YÜKSEK KURULU:
YAPISAL AÇIDAN
KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
ÇİZELGE LİSTESİ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XVII

GİRİŞ

YİRMİNCİ YÜZYIL ORTASINDAN YİRMİBİRİNCİ YÜZYILA YARGI ALANINDAKİ YÜKSEK KURULLARIN ÜÇ DALGASI

I. Çalışmanın Konusu	1
A. Küresel Bir Gerçek: Yargı Alanındaki Yüksek Kurullar	1
B. Yüksek Kurulların Üç Dalgası.....	6
II. Çalışmanın Kapsamı ve Sınırları.....	13

Birinci Bölüm

YAPILANMANIN TEMELLERİ

I. HUKUKSAL TEMELLER.....	19
A. Anayasal Temel.....	20
1. Konunun Anayasalarda Düzenlenmesinin Nedenleri.....	22

---

a. Yargı Bağımsızlığına ve Yüksek Kurullara Verilen Önemi Ortaya Koymak	22
b. Yüksek Kurulların Anayasal Düzen İçindeki Varlık ve Konumlarını Güvence Altına Almak	24
2. Konunun Anayasalarda Düzenlenmesinin Yöntemleri	30
a. Çerçeve Düzenleme	30
b. Ayrıntılı Düzenleme	31
B. Yasal Temel.....	41
1. Yasal Düzenlemenin Biçimi	42
a. Düzenlemenin Niteliği Bakımından	42
b. Düzenlenen Alanın Niteliği Bakımından	50
2. Yasal Düzenlemenin Kapsamı	55
a. Kuruluş ve İşleyişe İlişkin Kurallar.....	55
b. Görev ve Yetkilere İlişkin Kurallar.....	60
II. Oluşum Biçimi.....	62
A. Yargı Ağırlıklı Yapılar ve Korporatizm Sorunu.....	63
1. Avrupa Birliği'ndeki Korporatist Yapılar.....	63
2. Korporatizm Tartışması.....	71
a. Türkiye Bağlamında	72
b. Avrupa Kurumlarınca Benimsenen Metinlerde	80
B. Karma Nitelikli Yapılar ve Demokratik Meşruluk Sorunu	88
1. Karma Nitelikli Kurullara İlişkin Başlıca Gözlemler	89
a. Yargıç/Savcı – Yargıç/Savcı Olmayan Üye Dengesi	89
b. Yasama Tarafından Kurullara Üye Seçiminde Geçerli Olan Çoğunluklar.....	100
c. Özgün Koşullar	105
d. Türkiye'deki Kurulun Niteliği ve Oluşum Biçimine İlişkin Tartışmalar	126
2. Demokratik Meşruluk Tartışması.....	148

İkinci Bölüm

YAPILANMANIN KURUMSAL BOYUTU

I. Kuruluş.....	157
A. Üyelik	157
1. Üyelerin Niteliği.....	160
a. Doğal Üyeler	160
(1) Yargı Kökenli Üyeler.....	160
(a) Yüksek Mahkeme Başkanları.....	161
(b) Başsavcı.....	162
(2) Yürütme Kökenli Üyeler	162
(a) Cumhurbaşkanı.....	163
(b) Adalet Bakanı.....	176
i) Karşılaştırmalı Hukukta Adalet Bakanının Konumu	176
ii) Türkiye’de Adalet Bakanının Konumuna İlişkin Başlıca Gözlemler	188
aa) 1961 ve 1982 Anayasalarındaki Durum	188
bb) Uygulamadan Örnekler.....	190
cc) AB İstişari Ziyaret Raporları ile İlerleme Raporlarında Adalet Bakanı ile İlgili Saptama ve Öneriler ..	198
dd) Yetkileri Açısından Adalet Bakanının Sitem İçindeki Konumu.....	206
ee) Adalet Bakanının 2010 Anayasa Değişikliğiyle Yeniden Yapılandırılan HSYK İçindeki Konumu.....	216
iii) Adalet Bakanının Kurul Üyeliği Hakkında Genel Değerlendirme.....	223
(c) Adalet Bakanlığı Müsteşarı	227
b. Yargı Mensupları	236
c. Yargıç-Savcı Olmayan Üyeler	263
2. Üyelerin Hukuksal Konumu.....	277

---

a. Görev Süresi.....	277
b. Güvenceler	284
c. Bağdaşmazlıklar.....	288
B. Başkanlık.....	294
1. Belirlenmesi	294
2. Görev ve Yetkileri.....	298
II. İşleyiş.....	303
A. Çalışma Düzeni	303
1. Toplanma ve Karar Alma Yöntemleri.....	303
2. Yeter sayılar	312
B. İşleyişle İlgili Temel İlkeler	316
1. Özerklik	316
a. Kurumsal Özerklik	317
b. Malî Özerklik.....	328
2. Hesap Verebilirlik.....	332
a. Kamu Önünde Hesap Verebilirlik.....	333
b. Yargı Önünde Hesap Verebilirlik.....	340

SONUÇ

YİRMİ BİRİNCİ YÜZYILDA TÜRKİYE İÇİN NASIL BİR YARGI KURULU?

I. Dördüncü Dalganın Eşiğinde Yargı Kurulları	355
II. Türkiye'nin İhtiyacı Olan Yapı: Adalet Yüksek Kurulu	359
A. Adalet Yüksek Kurulunun Görev ve Yetkileri ile Yapılanmasına İlişkin Temel İlkeler.....	359
B. Adalet Yüksek Kurulu İçin Bir Model Önerisi	372
KAYNAKÇA	377